

Filim ja elu

Sisu- ja pildirikas filmiasjanduse eriajakiri.

N° 2
1928

231 / 12

Hind
25 s.

IVAN PETROVITSH
oma hiligeosas filmis „Tsarevitsh“

FILMIKONTOR
JOHAN CRON SJÖ

Vene fän. 4

TALLINNAS

Tel. 18-69

Esindab Balti riikides maailma kuulsamat filmikontserni

P. D. C.
NEW-YORK

CECIL B. DE MILLE (Filmide „Kümme käsku“ ja „Volga laevnik“ lavastaja) toob käesoleval hooajal oma suurimaid filmiloominguid:

„Chicago“

„Tee minevikku“

„Kuningate kuningas“

Kõikide aegade suurim film. Osa ülesvõtteid tehtud loomulikes värves.

Saksa „F. P. S.“ produktsioonist toome:

„Naine piinapingil“

„Kuus neidu otsivad öömaja“

„Täna mängib Johan Strauss“

„POSTIMEES“ 73. aastak.

„POSTIMEES“ on värskem kõigist igapäev ilmuvatest päevalehtedest Eestis, sest ta ilmub hilja õhtul.

„POSTIMEHE“ lugejad on kõige ostujõulisemast ringkonnast, sellepärast on ka äri meestel kõige soodsam kuulutada „Postimehes“.

„POSTIMEHEL“ on peatoimetuse kõrval alaline TOIMETUS ja kontor TALLINNAS, samuti esindajad linnades ja rahvarikkamates kohtades.

„POSTIMEES“ jõuab Tallinna müügile kell 1/28 hommikul, saada-val raudteeraamatukappides ja kõigis kioskidest.

TOIMETUS ja TALITUS.

TARTU,

JAANI TÄNAV 11/13

Toimetus, telef. 1-86, 2-86, 9-86

Talitus, telef. 80.

TALLINN,

VENE TÄNAV 1

Toimetus, telefon 30-81

Kontor, telefon 16-11

ESTONIA FILM OÜ.

TALLINN, KUNINGA 1. TEL. 7-50

Ainuke suurem Eesti filmettevõte.

Oma ateljee ajakohase valgustusega ja moodsate
aparaatidega,

filmi laboratoorium ja esietenduskinno.

Ainult

väärtuslisemad filmikunsti saavutused jooksevad

VIRU T. 4. „REKORD'is“ TEL. 11-63.

Paramount - Film

TALLINN,

S. Karja 18-15 - - - Telefon 19-49

1928/29 a. parim produktsioon filmilma näitlejate kaastegevusel.

- Tema viimne käsklus. — Emil Jannings.
„Wings.“ (Tiivad.) Clara Bow, Charles Rogers.
2722. Kõrve vennad. — Harry Cooper, Evelyn Brent.
2722. Chikago kurjategijate kuningas. — Tomas Meigham.
2737. Igavene eksitus. — Florence Vidor, Harry Cooper.
2674. Gentleman kaljumägedest. — Warner Baxter, M. Millner.
2727. Onu Sami pärandus. — Bebe Daniels, Richard Arlen.
2739. Armastuse orjad. — Ester Ralston, Richard Arlen.
2701. Riff ja Raff tuletõrjujad. — Wallace Beery, Raymond Hatton.
2716. Mõõga õigus. — Richard Dix
2731. Pariislase armastusepatukessed. — Adolph Menjou
2784. Mehed eelistavad blonde — R. Taylor, Ford Sterling.
2707. Flirdi märter. — Clara Bow, Charles Rogers.
2706. Lulu Honoluluust — Clara Bow, Clive Brook.
2736. Purpurine gondel. — Florence Vidor.
2774. Jesse James. — Fred Tomson.
2618. Harald Lloyd kangelane. — Harald Lloyd, Jobina Ralston.
2677. Buddy Big Arizonast. — Harry Cooper.
2641. Noor merekaru. — Douglas Mac-Lean.
2741. Armastuse algataja. — Ester Ralston.
2747. M-me Pompadour. — Dorothy Gish, Antonio Moreno.
2679. Katastroof Forestville's. — Richard Dix, Mary Brian.
2752. Kolm laskurpauku. — Harry Cooper.
2702. Riff ja Raff õhusõitjad. — Wallace Beery, Raymond Hatton.
2735. Sõda naiste vahel. — Florence Vidor.
2753. Vereval radal. — Betty Bronson.
2713. Saatanlik pioneer. — Fred Tomson.
2703. Punapealine tütarlaps. (Neiu Tiziani peaga). — Clara Bow.
2657. Terase prinisess. — Betty Bronson.
2745. Kirgede tund. — Pola Negri.
2670. Senjorita. (Naine piitsaga.) — Bebe Daniels.
2732. Viini laul. — Adolph Menjou.
2730. Kõik naise pärast. — Adolph Menjou.
2715. Yang-Tse-Kiangi piraadid. — Richard Dix, Mary Brian.
2726. Sheigi tütar. — Bebe Daniels, Arlette Marchal.
2761. Tema viimane kuritegu. — George Bankroft.
2680. Varas haaremis. — Douglas Mac-Lean.
2664. Eddy Kantor kirjajakandja. — Eddie Cantor, Jobina Ralston.
2717. Miljonite ahvatlus. — Richard Dix.
2725. Tänapäevane sireen. — Bebe Daniels.
2672. 10 moodsat käsku. — Ester Ralston.
2659. Kelmide paradis. — D. Bankroft, Lloyd Hughes.
2754. Tonto Rimi mängupörgudes. — Mary Brian, Richard Arlen.
2781. Põhjas. (Suurlinna allilm.) — D. Bankroft.
2780. Kõige liha tee. — Emil Jannings.
2635. Viimne poisimehepõlve päev. — Raymond Griffith.
2721. Püssipauk kesköö. — Tomas Meigham.
2671. Nooruse keerises. — Vera Voronina.
2705. Riff ja Raff kartmatud kavalierid. — Wallace Beery, Raymond Hatton.
2727. Naise pihtimine. — Pola Negri, Einar Hansen.
2673. Tema ja ta abikaas. — Florence Vidor.

FILM JA ELU

Nr. 2
Detsember
1928

Väljaandjad ja toimetajad **N. Kusmin** ja **B. Kusbock**.
Vastutav toimetaja **B. Kusbock**.
Toimetus ja talitus: **Tallinnas, Vene tän. 4.**
Kõnetraat 18-69.

Sise- ja välismaa kirjasaajad ja kaastöölised. Ainukene huvitav eriajakiri Eestis.
Hind 25 senti.

Kes saadab toimet. 5 viielist postm., saab postiga kätte „Film ja elu“ üksiknumbri.

SP-6787
SA-8164
B. 8118

Terbitusi John Farrel Mac Donald'ile.

On ikkagi imetelemisväärt, et suudetakse sundida inimesi naerma, et võidakse vabastada süda tuhandeist äripäevamuredest, et osatakse sundida unustama, et nad on üpris vaesed, piinatud olebused.

Humorist, tõeline humorist võib inimesed naeruni, mitte mingisuguse esemega või naljaga, vaid oma isikuga, oma kujuga.

Milline sisemine jõud, kehastuse võime, milline huumor peab olema, et lõbustuda iseendast, tuhandete päältoatajate juuresolekul.

Sarnaste hulka kuulub ameerika parimaid koomikuid John Farrel Mac Donald. Ja kes tunneb selle boheemlase elukäiku, mõistab, et suurel humoristil oli vaid kaks võimalust — kas suhtuda elule hirmus tõsisena ja . . . lasta endale kuul pähe, või saada selliseks inimeseks, kes paikse naerutuse ja targuustega saab igast asjast üle, saab üle vaevast ja muredest, — võib olla üle armsatest kaasaegsetest — võib olla isegi lõppeks iseendast üle.

John Farrel MacDonald on sooritanud kolmes ülikoolis kolm eralduvat teadust. Seepärast võib mainida, et ta oli ikkagi juba väga haritud noorherra, kui teda tabas järsku rändamisiha.

Ta oli õppinud õigusteadust ja keemiat ning ühines suvivaheajal ühe rändava näitlejate trupiga, et rännata ja õppevaheaja möödudes pöörduda tagasi studeerima . . .

Ent tema terav, kujukas väljendusviis, mis oli kullatud alati tõsise huumori helkivaist kiirist, tõmbas kellegi ajalehetoimetaja tähelepanu endale ja John Farrel Mac Donald sai milme suure ajalehe kaastööliseks.

„Et ma janditasin vahetevahel ikkagi jälle kometiga“ arvab ta ise, „siis oli see — noh, see oli sündimisviiga, mida poogiti mulle juure pärandusena!“

Ja ta teeb sääljuures tõsise näo nagu lahendaks ta tähtsist õigusteadlikku ülesannet . . .

Ekkki ta polnud „tormav ajalehe neegripoiss“, ta oli siiski „rändav reporter“, sest ta sanilaagerdas oma ajalehtedele New-Yorkist Baltimooresse, Denverist — San Franciskosse. Mängis jälle vahetevahel teatris. Siis kauples enda lambakarjuseks — sulaseks ühele transportaurikule, mis sõitis Inglismaale, ja mõni nädal hiljem esines lauljana Londoni Suures Ooperis!

Siis laaberdas jälle ajakirjanikuna läbi Euroopa, sõitis üle India Jaapani ning purjetas ühel kaljasel tagasi Ameerika. Jõudnud päralt, astus teenistusse keemikuna ühte geoloogiaekspeditsiooni ja läbisitas Meksiko, Lõuna-Koloraado ja Rocky Mountain mägestikud. Nii siis, seiklusrikas elukäik.

John Farrel Mac Donald on ka aga päris vana filminina!

Ta toimis D. W. Griffith'iga juba vana „Biographi“ ajal väikeses ateljees New-Yorkis. Siis tegutses ka sääl üks väike, õrnakene statist, kes omandas pärast maailmakuulsuse Mary Pickford'i nimelisena tähena. Ta mängis John'iga koos esimeses filmis „Rags“. Siis mängis John veel paljudes kohtades, kuna viimaks William Fox tundis selle rändurkunstniku vastu huvi ja kutsus tema „Fox Hill Studio'sse“.

Kes on näind teda kapral Casey osas „Raudruunas“, ei unusta noid muljeid! Edasi. Sugematud filmid ja miljonite poolehoid. Tema markantne pää, ta veidi irooniline, kuid alati elurõõmus naer on lõbustand miljoneid ja veel kord miljoneid, kes tulid rõhutuna hallpäevamuredest kinno, et lahkuda säält lõbusana!

John Farrel Mac Donald, boheemlane ja vana sanilaager, südamlikke teritusi saadab Sulle üle „suure lombi“ „Film ja Elu“ sõprade nimel

boheemlane Beka.

A. Kitzberg'i „Kauka Jumal'as“ Mogri Mardi os.

Carl Treumundi.

B. Kusbock'i filmis „Estimese õõ õigus“ paatri os.

Eesti parimaid karakternäitlejaid.

„Tsarevitsch“

on suurim maailma löökfilm

IVAN PETROVITSH'iga.

Hooaja suurimad filmid.

„Chikago.“

Meid keskpärane ameerika film on tüüdanud juba. Me tunneme igavust, sest alati on filmil nii-nimetatud „happy end“ (õnnelik lõpp) ning alati filmi lõpus ausameelne mees liitub oma rinnale magusa blondjuuselise neiu, mis meile teada juba ette! Näib nagu lavastajad ei oskakski muud.

Nüüd saabub peagi film „Chikago“. See on midagi uut, täiesti uut. Sensatsioonfilm sensatsioon vastu. Kõik, mis toodud selles filmis karrikatuurina on tõsiasi. Filmi sisu ei hakka

„Ungari rapsoodia.“

Ungari — lõpmatu tasandik — ning keset selle asub mõisa, milles elab valitseja Doczy oma tütre Marika'ga. Ta on rikas mees, kuid mitte seevõrra, et muretseda kautsioniks 45000 guldnat. 45000 guldnat on kahilemata suur summa, kuid sõjaministeeriumil on õigus nõuda seda, kui mõni ohvitser soovib abielluda.

Võime tänada taevast, et me pole ohvitserid. Kui meie — seda juhtub — abiellume äiapapa rahaga, siis on see meie oma soov ja tahtmine ning võime talitada selle rahaga oma äranäge-

Viktor Varkoni ja Phyllis Haver filmis „Chicago“.

kirjeldama siinkohal. Nimetame vaid, et Euroopa esietendusena demonstreeriti seda filmi Berliinis kahes suures kinosaalides, ja nimelt: „Titania“ — ning „Tauenzien-Palast“is.

„Chikago“ ületas kõik, — ütleb Saksa ajakirjandus. „Igal õhtul olid kiilutud mõlemad esietendusetaatrid, sõna tõsiselt mõttes täis. Mitmed seansid olid müüdnud isegi kaugelt enne algust, viimase platsini välja, nii et tuhanded inimesed pidid pööрма tagasi. Selles filmis on erootikat, sensatsioon, põnevust, tempot, ja me ei liialda, kui ütleme, et „Chikago“ on esimese järgu lõõkfilm.“

Näitlejate koosseisult see film ei jäta soovida midagi.

Siin esinevad filmitähed, nagu Viktor Varkoni, kes meile tuntud suurfilmidest.

Phyllis Haver, tuntud filmist „Kõige liha tee“ ja Robert Edesson.

Film on valmisti Cecil B. de Mille'i ateljeedes.

mise järele. Ohvitser peab maksma aga selle raha kautsioniks sisse ja saab vaid protsente.

Marika — nagu õeldud — ei suuda muretseda nõutavat kautsioni ega või abielluda seevõrra leitnant krahv Turoczy'iga. . .

Turoczy toimib kavalarina: ta otsib lohutust kindral Sedlack'i noore abikaasa, Camilla juures, kelle armuseiklusi ühe mustlasega päälkuga.

Camilla on ehtne suurilma daam. Tema juure lähedki õnnetu leitnant — tellides sinna ka tolle mustlasega pääliku, et too mängiks Camillale väikese serenaadi. Et aga mustlane saab valesi oma ülesandest aru, siis Turoczy heidab tema lihtsalt välja. — See oli ettevaatamatu samm. Mustlane rutab vana kindrali juure ning annab noore leitnandi ära. . . Lõppuks noor leitnant saab aru, et ikkagi on parem elada craisisikuna.

Hää, et ja pole saanud sellest kohe aru, sest siis poleks olnud ka filmi „Ungari rapsoodia.“

Pikk ja peenike, paks ja lühike.

Kõigist elavaist daanlasist ükski pole nii populaarne kui Pat ja Patashon. Neil on miljooneid sõpru. Pääle tuntud näjoonte ja omapärase riietuse on neil süüski igal oma elukäik ja saatus. Pikk, tõsine Pat, priinimega Carl Schenström, on 10 aastat vanem kui väikene, paks, narratav Patashon, Harald Madsen. Pat on sündinud 1881. a. Kopenhaagenis, kus ta isa oli plekksepp. Et väike äri ei õitsenud, plekksepp Schenström rändas oma perekonnaga 1890. a. Ameerika—Chicagoosse. Siin 9-aastane Carl kuulis esimest korda Edisoni fonograafi, nägi aga ka raskemaid elu-päevi. Sest ta isa sattus tänavraudtee alla ja vigastas jala. Perekonda pidi toitma haiglane ema võõraste pesupesemisega. Pesu kandis Carl tööandjatele koju. Nii mõnigi kord elu näis talle lootusetuna. Süüski saabus valgusekiir: Schenströmi isa sai suurema kahjutasu vigastatud jala eest, millega perekond sõitis tagasi Daani. Sääli anti Carl õpipoisiks ruumatukõitja juure Fredericium's.

Õppeaja lõppedes ta sõitis sellina Kopenhaageni. Et tal oli alaline tung saada näitlejaks, süis õnnestus pääseda viimaks Norrebro-teatrisse. Mõned aastad ta tegutses seal. Mängis palju, ent tecnis vähe — 50 krooni kuus. Aastail 1910—1911, kui „Nordisk-Film“ hakkab tege-ma „elavaid pilte“, Schenström läks sinna ja hakkas filmima. Mängis kõiki ettetulevaid osi. Kui näitejuhil Lauritzen'il tuli mõttesse luua lõbusaid naljafilme, milles figureeriksid alalised naljatiibid — pikk ja peenike, paks ja lühike, süis sai Schenströmist Pat.

Väike Patashon, priinimega Harald Madsen, oli nelja-aastasena esmakordselt oma ema ja isaga, kingsepp Madseniga Sikelborgi tsirkuses. Sääli esimes üks kloun ülnaljaka seaga. Väike Harald oli pugenud maneeshi ja rebinud klouni kuuest: „Kas Sa ei taha mängida minuga?“ — „Ei!“ ütles kloun, sest poiss ei sobinud scale partneriks...

Noormehega on ta juba tsirkuses klounina ja „kondivõnnjana“. Siit ta saabus filmi Patashonina.

PAT ja PATASHON oma juubelifilmis „FILMIKANGELASED“.

Äsja pühitseti nende santlaagrite 25-dat filmijuubelit. Mis on süis nende edu tagatiseks? Kas nad on loonud midagi uut tüüpide mõttes? Ei, sarnaseid tüüpe on olnud kõikjal. Viini naljamäng tundis noid juba sada aastat tagasi. Nestroy tõi lavale Lumpaciuse Yagabundus'e kaastlastega. Kuid Pat ja Patashon on häüsidamlikud hulkurid, sest nad ei tee kellegile kurja. Nende fiasko on ka kõikide fiasko, kes appelleerivad uskudes ja lihtmeeliliselt kaasinimeste arusaamisele. Nii võimatud kui nende kahe liigutused, nii traagikoomilene nagu iga nende samm, on ka tänapäeva inimsoo ülespidamine ja suhted kaasaegse vaesema kihhi vastu.

Ent nende personifitseeritud vaesus tõi neile kui kunstnikkudele rikkuse. Need armuannid, mis meeeldi pääsetühtedena lunastatakse kinodes Pat ja Patashoni etendustel, ei või ilmutuda uneski nendesugustele mittekunstnikkudele. Kõik oleme tanapöeval kinoskäijad, kuid oleme ka rikutud, nõudjad. Meid ei hawita enam mõttetü, sisuta ameerika jant, mida imetleme kino algpäevil. Me tahame näha filmides iseennast. Meie, need paljud Patid ja Patashonid, tahame naerda ja nutta oma toimingute ja tegude üle. Seepärast sammume oma lemmikutega seda sama konarlikku teed. Samuti komistume, tuigerdame ühes nendega üle salakavalate kivide, mis lasuvad nüüsiliselt lamedal eluteel.

Pat ja Patashon, naljahambad — optimistid, teie, kes õpelate meid naljatades, et igast elu-olukorrast leidub väljapääsutee, lubage õnnitella endid, teie juubeli puhul kõikide „Film ja elu“ sõprade nimel.

B. K.

ekraani suhtes, et Sa näeks ja naudiks filmi, mille pärast tulid kinno.

Luba mulle, armas publik, üks kaudne võrdlus. Lisaeeskava on kui vaht värskel õllep. Kui tahad maista õlut, pead laskma enne läbi huulte vahu. Ja mõnele meeldib ka vaht, mõned aga leiavad selle liigsena. Kuid ta on ettevalmistus maitsmisele. Vaht ja lisaeeskava on eeskoda naudingu ruumidesse. Ja korralik korter ilma eeskojata pole mõeldav.

Kas taipasid nüüd, armas publik? Kui aga üksikud Sinu aineosad, vaatamata sellele seletusele, ei leia mõnd lisaeeskavas tarvilikuna, siis soovitan neile imeliku, täitsa odava abinõu: sulgege silmad mittemeeldiva eeskavajao maharullumise ajal... Beka.

Kõlafilmist.

Kõla- ehk häälfilmi probleeme, mis on praegu filmidiskussioonide pääpunkte, äratav enamuses vale kujutelu selle „pöörde“ kavatsusist. Mitmeti on avaldatud kartusi, et kõlafilm saab fõsiseks hädaohuks tummale filmile. Need kartused on täitsa liigsed. Filmi päämiseks (väärtuseks) on ja jääb pilt; too sündmus silmale, ja mingi epookitegev leiutis kõlafilmi alal ei või hävitada filmikunsti põhimõtet olla rahvusvaheline.

Kinoline nõuab päämiselt piltsündmustikku. Ta nõuab liigutust, vaheldust, põnevust ja ilu, asju, mida osutab pilt. Kõla on hää täiendus, aga esikohale ta ei või kunagi pääseda. Ta võib olla oivalisena abina filmis efekti tõstmiseks ümbruse elustamises. Sest kõla, heli, kõra tõstavad filmi haaravust, mõjudes dramaatilistel momentidel, kus paistab, et näitelava ise peaks karjastama, et rõhutada täies määras dramaatilist eelkäiku. Aga et saavutada pilt ja kõlamõjule kunstiline harmoonia, sellest on veel liig vara kõnelda, ehkki Ameerikas on juba ligi tuhandeis kinoteatris vastavad tehnilised sisse-

H. B. WARNER

Rahvusest inglanc. Parimaid näitlejaid teatris. Esmakordselt filmis „Kuningate kuningas“ Kristuse oses.

seaded. Kuid enamuses jääb truuks „tummale“ filmile. Kõlafilm on vaid moodne eksperiment neile, kes otsivad kinost sensatsiooni, mitte kunsti. Kui see uudus vananeb veidi, tõuseb jälle nõudmine rahvusvahelise, kõigile mõistetava pildi järele. Muidugi filmiautoritel on lahendada praegu jälle palju probleeme, sest iga uudus nõuab õppimist. Lõppeks mõned sõnad valearvamiste kohta, mis viimasel ajal on kerkinud esile. On kindel, et paljud suuremaist filminäitlejast ei oma häälematerjaali, et olla kõlvulised häälfilmile. Kui kõneldakse nüüd, et puudulik häälevõime võib olla kõrvaldamise põhjuseks neile, kes on valutanud miljoneid südameid, siis see väide on samuti naeruväärne, kui lootus, et lavanäitlejad, kes ei sobinud seni, nüüd võivad teha oma hääle tõttu karjääri. Sest kõla- ja häälfilmile on ikkagi maksev aforism; „Alguses oli pilt.“ —ck.

Fox Corporation.

Kõik ootavad filme:

„Moodne Kasanova“

HARRY LIEDTKE'ga ja

„Naine leekides“

OLGA TSHEHOVA'ga.

Suurfilm suuremas ulatuses.

„Kes ja kuidas võib saada filminäitlejaks?“

„I. Eesti filmistuudio“ asutaja, režissöör *Balduin Kusbock*.

Vaata algust „Film ja elu“ Nr. 1.

3.

Filmi näitlemiskunsti õpilase hing.

Kui olete jõudnud tõsisele otsusele, et tung filmile on aus, otsekohene kunstivaimustus, siis võib proovida end — fotograafiliselt. Kuidas ma mõjun fotograafiliselt? — Sest päänärve on kinokunstil fotograafiline mõjuvus. Kas mul on nägu, millist nähes ei unustata? Millised hääd ja vead on näol ja kehal? — Olete veendunud, et sobite vastavatele osadele, tuleb anda vastust

Asta Nielsen filmis „Tänava tragöödia“.

küsimusele: Kas mul on olemas hing, too vaimne eeldus, ilma milleta keegi ei saa näitlejaks? Sest, näiteks, kartlik iseloom ei saavuta sellel alal kuigi palju. Peab olema küllalt vaba igasugusest tehtust, et liikuda sundimatult, näidelda objektiivselt. Hingeline tasakaal ei tohi kõikuda ka siis, kui vaatlevad näitlemise ajal sind sajad uudishimulised. Kes tuttav sarnaste asjaoludega, teab, et harutihti prooviülesvõtted ebaõnnestuvad just seepärast, et katsetatav pole suutnud mängida end vabaks veel. Et jõuda sihini, ei tohi olla tagasihoidlik, kartlik. Film vajab neid, kes alati on valmis panema kogu oma isiku mängu. Pole ka alati aega pikematele ettevalmistustele. Filminäitleja peab omama võimaluse improviseerida kohe vastavat osa, elada läbi, sest reshissööril võib ilmutuda otsustav inspiratsioon vaid viimasel hetkel. Siis osa kehastaja peab olema mõnesõnalise seletuse järele kohe iseloomu südames, peab tundma intuiitiivselt mängu

suunda. Mõistagi, et see nõuab suurt vaimset liikuvust, kiiret hingelist mahutust, mis peavad olema filmitegelasel tingimata. Võib olla ilus naine, elegantne mees, võib omada ka veidi näitlemise talenti ja kukkuda siiski filmis ärdasti sisse. Et hoiduda sellest, ei nõuta palju: ainult veidi ausat enesetundmist! —

4. Õppeküsimus.

Kui tihti kuulduv väiteid: näitlejaks ei saa õppida! — Kõik oleneb vaid talendist! Näitlemiskunsti kool võib rikkuda ainult! —

Oleme veel naiivsed, mõeldes, et meistrid kukuvad taevast, et filmitähed on taevatähed! —

Näitelava suhtes oldakse teisel arvamusel (vähemalt meil), neid toetatakse aineliselt ja moraalselt. Filmile senni ei midagi! — Mispärast? Seepärast, et kõikvõimsad kultuuritöörijad ei tunne seda ala. Ja, kui ma ei tunne, siis on see pahn! —

Aga, eks lavanäitlejail tuli võidelda ka alul . . .

Ka meil on pornografeerinud igasugused kodukasvand „filminäitlejad“ ja „pedagoogid“ seda ala, meelitades usklikke rebenevatesse võrkudesse.

„Käed küljest!“ — ütleme sarnastele. Ent jääb vastuvaidlematuks tarviline eelharidus, kasvatamine inimesest inimest — näitlejat.

Teadus ei loo kunstnikku. Pigem on see nii, et andekus ja talent, olles peidetud inimeses, nõuavad, et kogemustega praktik tooks neid välja kindla mitmekesise tööga. Teatrikool annab filminäitlejale üleliigselt palju ja paari-kuised juhuslikud kursused — liig vähe. Filminäitlejate ettevalmistuseks on tähtis ülesanne: süstemaatilise õppekava ja tunnustatud meetodi järele anda õpilasile seda, mis on saavutatud pika, raske tööga kui üldises kunstis nii ka filmiasjanduse erialas.

Filmielus on konkurents seevõrra suur, et ainult näitleja, kes on varustatud kõigile nõudeile vastavalt, võib arvestada tegevusele pääsmist.

Õtsekohestes filmimaades nagu Ameerikas, ei pääse lavanäitleja üldse filmi (üksikud erandid on olemas, kuid protsentuaalselt on see kui ivake ookeanis). Ka Euroopas nõutakse juba kõikjal eriharidust, sest lavanäitleja on valmistatud eite sootuks teisiti. Filmiasjandust käsitatakse ülikoolides, konservatooriumides, kõrgemate õppeasutistes, millest võiks nimetada Müncheni filmikooli, Venemaa kinoakadeemia ja Pariisis asuva Prantsuse riigifilmikooli. Need asutised alluvad haridusministeeriumidele. Kooli võetakse keskkooli haridusega. Kuid õppetöö on seotud suurte kuludega, sest see kestab tavaliselt kolm kuni viis aastat, ehkki Pariisi filmikoolis õpetus on tasuta ja riik peab kooli ülal. Kuid eks Eesti noorsugu ole esitatud küllaldaselt välismaa õppeasutis. Miks siis mitte filmi alal? Ka filmiasjandus on eriala ja ikkagi hästi tasutatav. Kuulen juba väiteid: „Või vaja veel kasvatada kinoproletariaati!“ —

Aga meie ülikooliproletariaat — need arstid, õigusteadlased, j.n.e.? — Vaadake, vahe seisab selles, et olles lõpetanud keskkooli, sa pääsed lüpsi ülikooli. Ja sooritad ka kindlasti lõppeksami ilma iseäralise annita, kui vaid õpid. Ent filmikooli ei pääse ilma talendita ja seda ei lõpeta ka ainult teooria tuupimisega. Sajast algajaist lõpetavad tavaliselt 3–4 väljapaistvamat ja enam-vähem sobivaid 10–15 isikut.

5. Lavanäitleja ja filminäitleja.

Algaja esimene pettumus on kindel siis, kui ta näeb, et objektiivselt ees tegutsemine on sootuks teine, kui elus. Kuid selle suudame parandada veel. Ent märksa raskem on veenda lavanäitlejat (päälegi veel meie iseteadlikke!) selles, et lava ja film on kaks isesugust ala. Lavatehnikaga kogenend näitlejad on lõpetanud alati fiaskoga oma katseid — pääseda triumfile.

(Järg „Film ja elus nr. 3.)

Kinosõpradele soovime
rõõmuküllaseid **JÕULU PÜHI**
ja õnnelikku
UUT AASTAT.

Kino „ASTRA“ Tallinnas, Hospidali t. 2-a E. Teetsov	Filmikontor JOHAN CRONSHJÖ	Kino „KOIT“ — Narva Kino „KOPPEL“ Vene-Balti tehase G. Bartels
Kino „ILMARINE“ Valk V. ja H. Luig	SIIRIUS-FILM Tartu	Kino „APOLLO“ Valk V. ja H. Luig
Kino „PALLAS“ Pärnu H. Luig	Th. Luts Filmoperaator Tartu	FILM-KLUBI Tallinn
Karl Treumundt Tallinn Tartu	Producers Distributing Corporation New-York — Hollywood	Kino-teeater „GLORIA PALACE“ Tallinn
Sergei Johanson Tallinn „Gloria Palace“		Kino-teeater „SOLEIL“ Nõmme
Kino „AMOR“ Tallinn S. Ehrlich	Balduin Kusbock Filmirežissöör Tallinn Vene t. 4	Kino „BI-BA-BO“ Tallinn Viru t. 9
Kino „Rahvateater“ Nõmme Aumann	Kino „IDEAL“ Tartu R. Stafenau	Kino „DIANA“ Tallinn P. Uehendrik
Kino „IDEAL“ Viljandi	Kino „APOLLO“ Tartu	Kino „MODERN“ „FORUM“ Tallinn
Kino „UNION“ Rakvere A. Kuus	PARAMOUNT-FILM S. Karja 18—15 Tallinn Valdemara leia 36. Riga Laises al. 35. Kaunas	Kino „MODERN“ Viljandi A. Joonson

Teadust ja kunsti.

Järg 2.

Miimikaõpetus.

Koostanud **Baldwin Kusbock**.

Seletus lihaste liigutustist.

Vaata algust
„Film ja elu's“ Nr. 1

Miimilised liigutused sünnivad lihaste koondumisest. Lihaste kokkutõmbumise tõttu saavutame kortse, tõstame kulme, laseme neid allapoole, tõmbame neid koomale, laiendame ninasõõrmeid, muudame huulte vormi j. n. e.

Et mitte tungida anatoomia erialasse ning koormata lihaste anatoomiliste nimetustega, jaotame lihased lihtsalt gruppidesse. Nimetame silma ümbritsevaid lihaseid silmalihasteks, nina ümbritsevaid lihaseid – ninalihasteks ja suud ümbritsevaid lihaseid – suulihasteks.

Silmalihased asetuvad ümber silmakooa. Nad katavad otsaesise luu ning liigutavad koondumisega silmamuna. Nende abil liigutame kulme, lauge, pilutame silmi j. n. e. Samad lihased sünnitavad koondumisega kortse otsaesisel ja kulmude vahele.

Ninalihased laskutavad ninaotsa ühes alumise huulega, laiendavad ja koondavad ninasõõrmeid, suurendavad ja vähendavad nina ja huulte kortse.

Suulihased muudavad suu vormi, laiendades ja koondades huuli (suunurgad ülespoole – naer; suunurgad allapoole – nutt. Üksikasjaliselt edaspidi). Samad lihased tõstavad lõuga ja koolutavad alumist huult.

Pää liigub kaela lihaste kokkutõmbumise tõttu.

Nii oleks üldjoontes ülevaade noist lihastest, mis toimivad näo miimikas. Üksikute miimiliste ilmete arutamisel puudutame neid veel. Nüüd edasi.

Greta Garbo ja Lars Hanson filmis „Gösta Berling“.

Uusi Eesti filmilavastusi.

Tulevane hooaeg jõtab osutada elavust Eesti tärkavas filmitööstuses. Ikka tõsisemalt suhtutakse sellesse kunsti- ja loovtööstustegevusse. Miimelt poolt kuulub otsustavaid samme. Tuntuimad Eesti filmitegelasi B. Kusbock toimib kahe filmi eeltöödega, milles ühe stenaarium on valmimas Saksamaal pärimal eriteadlasel, kuna teist valmistab K. ise. Th. Luts lubab valmistada filmi Eesti oludest 1905 aasta ainetel. „Estonia-Film'il“ on kavatsusel üks sensatsioonifilm ja nooremil filmitegelasil üks lühem komöödia. Lähem tulevik näitab tulemused.

In memoriam Mauritz Stiller.

Stockholmist saabus kurb teade Mauritz Stilleri surmast. See on kinotegelastele suur kaotus. Maailma kuulsamaid režissööre vaibus manalasse täies meheas, vaevalt 45 aastana. Kes ei tunne seda suurt unistajat? Lahkus Rootsis, kus ta oli säälsel kinokunsti õitseaja tüsedamaid jõude, pääle „Gösta Berlingi“ lavastust Saksamaale. Säält tema kutsuti Ameerika ühes Greta Garbo ja Lars Hansoniga. Tema tuntuimad filme on „Lembergi linna võõrastemaja“, „Erolikon“, „Gunnar Hede legend“ ja viimne film Emil Janningsiga „Tänavapaik“, mis ilmub tuleval hooajal „Paramount“ esitusel. Mauritz Stilleri nimi ei või jääda unustusse, kui kõneldakse kinokunstist.

Me teame, et miimilised näoilmed s. t. näolihaste liigutused on hingeliste elamuste väljendused näoga. Ent hingelised elamused väljenduvad kergesti nois lihaste liigutuses ja nimelt kahel põhjusel: 1. Näolihased asuvad luupinnal ning nende võrdlemisi väikeste lihaste vähemgi koondumine on kohe märgatav. 2. Näo erkude juured asuvad pääajus ning psüühilise keskuse naabruses, mis tõttu ka näoliigutused kanduvad kergesti üle erkudele. Tähtsamaid erke näolihaste erkude hulgas on (nervus facialis) n. nim. näoerk, mida veel nimetatakse miimiliseks erguks.

Iga järsk hingeline erutus kutsub välja selle ergule alluvate lihaste liigutamise. Miimilised liigutused on hingeliste erutuste järeldus. Seepärast õiged miimilised alused olenevad vaid õigeist psühholoogilisist aluseist. Ja enne kui hakata seletama mispärast teatud hingelised erutused väljenduvad teatud lihaste toiminguis, peame peatuma noil põhjusil, mis mõjutavad päämiselt miimilist toimingut.

Miimiliste liigutuste psühholoogilised põhjused.

Mõistuse orgaan on osa pääajust, mida nimetatakse eraldamiseks teistest osadest – psüühiliseks ajuks. Selle orgaani tegevus erutub väliste tunnete ja muljete mõjutusest. Need muljed on mõistuse materjalina. Ilma nendeta mõistus oleks samuti tegevusetu kui nägemiselund ilma valguseta. Väliste tunnete muljed pääsevad mõistuse orgaani ning me saame kujutelu vastavast objektist (esemest). Seega jõudsim e miimika esimese aluseni: et iga kujutelu ilmutub mõttele mingisuguse esemena, siis on lihaste liigutused (filmed) vahekorras kujuteldud esemetega.

Igal tundeorgaanil on veel omadus erutada harmooniliselt ja disharmoniliselt. See tõttu igal inimesel on võimalus saavutada meeldivaid ja vastikuid kujutelusid. Ning nad on sellised mis 1) peetakse üldse meeldivaiks ja vastikuiks, 2) on individuaalsed, kas harjumuste või pärandatud kalduvuste mõjul. Meeldivad ja vastikud kujutelud ilmutuvad mõttele objektidena (esemetena), mille omadused erutavad meeldivald või vastikult väliseid tundeid. Abstraksemadki kujutelud mõjuvad hingeliste muljetele harmooniliselt ja ebaharmoniliselt, mida tunnistab isegi meie keel, näiteks sõna „kibe“ tähendab samuti vastikut maitsetunnet kui vastikut kõlblusmuljet.

Me võime kõnelda kibedast roast ja kibedast valust; kõneldakse süngeist näojoonist ja süngeist roimamõtteist, helkivaist kiireist ja helkivast lootusest, magusast maitsest ja magusast armastusihast. Seega jõudsim e miimika teise aluseni: meeldivate kujutelude tõttu saavutatud miimilised lihaste liigutused kergendavad harmoonilisi hingelisi muljeid ja ümberpöõrdult – vastikute kujutelude tõttu saavutatud miimilised lihaste liigutused raskendavad harmoonilisi muljeid, mõjudes disharmonilistele.

Miimilised liigutused väljenduvad päämiselt nende lihaste kaudu, mis erutuvad kiireimini, nimelt nägemisorganides, harvem maitseorganides veel harvem haistmisorganides, ja vähim kuulmisorganides. Selles järjekorras algamegi inimese näomiimikaga. Ent vahepää peatume veidi ühel tähtsal punktil.

Järgneb „Film ja elus“ nr. 3.

Parim Tallinna kohvik-söögisaal on

Harju t. 19.

„ASTORIA“

Harju t. 19.

Põhjamaa Kalüpsu.

Gullan Siefers'i kinoromaan.

„Rien ne va plus!“*) Krupjee kõikne hää lābistab Monte Carlo kasiino ruletisaali. Palavikuliselt sādelevad silmad kiinduvad valgesse karglevasse kerra.

„Zéro!“**) Osav kāsi kogub kiiresti punased nelinurksed ja ovaalid māngumargad roheliselt laualt ja lūkkab siis pika peenevarrelise labidaga kuhja marku Fortuuna tånase lemmiku ette. Võitja on noor elegantne daam, silmapaistvalt erinev kondakaist inglannadest ja juuditūūbilisist, väljakutsuvalt värvitud prantslannadest. Laineline, kullendav juus, tumesinised silmad, kapriisne, värvimata suu. Alabastervalge rind näitab end diskreetselt läbi õrna, *bleu royal* värvilise pitsikleidi. Graatsiline kāsi ei värise, võttes vastu suure võidu, silmad vaatavad külmalt ja kõikself. Näib nagu kõikvõimas mängudeemongi kardaks tema madonnaikkku ilu, nagu palavikuline māngukirg ei suudaks nakata temasse. Ta huuled krimpsutuvad vaid põglikult, ümberolijate kadedad pilgud pöördudes hetkeks temale.

„L' Océan glacial!“***) Üks mustasilmaline prantslanna sosistab mürgiselt oma naabrinnale.

„Mõni temperamendivaene põhjamaalanna!“ too vastab sama irooniliselt.

Selles naissoole nii omases kahekõnes viimane sõna vaid vastab tõele. Vilma Berber on tõesti põhjamaalanna, kes tulnud Vahemere päikseküllasele rannale selleks ajaks, mil tormijumal Votan peksab kodumaal julmasti paljast oksastikku.

Krupjee „Faites vos jeux, messieurs!“*****) aheldab uuesti kõikide tähelepanu ja keegi ei taipa, et Vilma haarab tooli seljatoelt kleidiga harmoneeruva, sinirebasega kaunistatud õhtumantli ja, mässudes sellesse, lahkub saalist.

Väljas on leeb lõunamaa õõ. Ohk on tulvil mimooside ja rooside lõhna. Eemalt majakate värvilised tuled vilguvad nagu hiiglasuure kassi fosforestseeruvad silmad. Vilma ligindub astangule. See on inimtūhi, balustraadi äāres seisab vaid üksik siluett.

Tallinnlanna pr. Alice-Gullan Siefers, (sünd. Gross), viibides kauemat aega Nizzas, kirjutas sāl romaani „Põhjamaa Kalüpsu“, mille kangelanna on eesilanna. Tõõtanud romaani ümber filimmanuskriptiks, pr. Siefers müts selle tūhe ameerika filmtūhingule.

*) „Keegi ei lähe enam!“ **) „Null!“ ***) „Jāāmeri!“ *****) „Hārrased, valmistugem māngule!“

Fox Corporation.

NAISTE RÖÖVIMINE MAROKKO's

Pāāosades: VLADIMIR GAIDAROV ja
CLAIRE ROMMER

Vilma lajutab käed. Milline külkestav, igavese kevade riik!

Äkki ta värehtub. Mees balustraadil tõmbab taskust mingisuguse eseme ja tõstab siis käe otsaesisele. Ons enesetapja? Õnnetu armastaja, kes otsinud asjata lohutust igavese päikese all? Või laostunu, kes ohverdanud oma viimase varanduse mängudeemoni küllastamatu isule? Võib-olla, Fortuuna oli paisanud täna irvitades Vilmalegi sülle mõne pihutäie selle õnnetu kullast, kes valmistub nüüd viimsele teekonnale üle Styx'i?

Kallis õhtumantel libises hooletult astangule. Ühe sammuga Vilma on arvatava enesetapja kõrval, haarab ta otsaesisele tõstetud käe ja tõmbab selle kõigest jõust eemale.

„Vad fan . . . *)!“ mees hüüatab imestanult. Siis, pöördudes, ta lisab kohmetult juure: „O, pardon madame!“

„Pole viga, vanduge aga rahulikult edasi nii palju kui süda soovib,“ naerab Vilma, kõneldes samuti rootsi keeles, „kuid andke mulle see väike ese Te paremast käest. Rootslane ei tohi olla nii arg, et lahkub kergemeelselt elust, mis hoolimata mõnest väiksest äpardusest siiski on imeilus!“

Arusaamatult kaks terashalli silma kiindub Vilma näkku. „Enesetapja“ äigab vasaku käega üle otsaesise, kui otsiks ta lähendust võõra daami kummalisele ülalpidamisele. Viimaks ta taipab. Kelmlik naeratus heilub ta huulil, parem käsi pigistub tugevamini kokku mingisuguse eseme ümber, mis tapariistaks näib olevat liig väike. Ta langetab selle kuue taskusse ja teeb laitmatu kummarduse Vilma poole:

„Endastmõista ma ei või jätta tähelepanemata sellise külkestava kaasmaalanna palvet, kui töotasite mulle, et tahate olla ka edaspidi mu kaitseingel, siin võõral maal! Te lubate — Gunnar Björklund!“

Vilma ulatab talle naeratades käe: „Vilma Berber, kahjuks mitte just Te kaasmaalanna, ent siiski meeeldi valmis olema Te kaitseingel. Nüüd aga palun saatke mind autoni, sest pean sõitma tagasi Nizza.“

„Ka mina elan säääl. Kui lubate, sõidan Teiega.“ — —

Vaikides mõlemad najatuvad auto padjadele, nautides lõunamaa õõ võlu. Vasakut kätt mustendav meri, poolsõõris rand vaid kirkastub tulekeste ahelast. Paremat kätt mäehiiglased, sädeledes jäärakuil asuvate majade lugematuist tuledest. Näib nagu oleksid mäeveerud ülekülvatud jaaniussikestega, või oleks taevas ise puistand alla oma tähekülluse.

Juba läheneb Nizza. Mosheetaoline „Palais de la Jetée-Promenade“ mille kontuurid on märgitud põlevate elektrilampidega, peegeldub vastu vees, andes muinasjutuliselt ilusa vaatemängu.

*) Mis kurat!

(Järgneb „Film ja elus“ nr. 3).

KARL LUKK'i

Pildiraamide tööstus. Tartus, Promenadi 4.

Soovitab omast rikkalikust laost moodsaid pildiraame ornamendilustustega ja poleeritud liistega.

Päevapiltide ja maalide suurendamine.

Müüb seinapilte raamides ja ilma.

Töö on kroonitud esimeste auhindadega.

VERNER FELSCHAU, LOISE LORRING NÄISS "ADIEU LÄNKHEID" (Pantomiiim Film)

A. DEVIS'E TRÜKIKODA

TALLINN, LAI TÄN. 38. TELEFON 18-66

Igasugu trükitöid äridele ja teistele ettevõtetele.

Hinnad mõõdukad.

Täitmise kiire.

Mood, tants, revüü.

Rõiva pikkus.

Moevestlus Florence Vidor'ilt.

Kõik me teame, et naised võivad kõnelda tundide viisi väsimata moest. Mehed nimetavad seda päälliskaudseks edevuseks. Nad ei mõista, et püsi uus muster on naisele sensatsioonina ja ebaõnnestanud kaelaväljalõige võib kutsuda välja rasked depressioonid. Ja kleidi pikkusest pole neil üldse aimu, olgu siis, et nad on kunstnikud või naisrätsepad. Et moekunstnikud tunnevad hästi naiste südameid, nad kujundasid käesolevaks talveks kleidi pikkuse nii, et iga naine, eelistagu ta pikka või lühikest kleiti, võib valida vabalt. Veidi ta peab aga pooldama säädust, et enne lõunat ja spordiks on maksev ikkagi lühikene kleit, pärast lõunat ja õhtul ta võib toimida pikkuse suhtes oma äranägemise järele. Mis puutub minusse, siis olen pikema ja pikamoe pooldaja. Ma armastan saledaid ja pikki rõivaid, mis mõjuvad naiselikult. Järelikult ei taha ju keegi mõraamest jääda kõrvale, seepärast valin enne lõunat ikkagi lühikese kleidi, aga mitte liialdatud nagu plikakestel, kus põlved jäetakse vabaks. Ent liig pikkadel kleitidel on oma nõuded. Väikesekavalisile naistele ei sobi pikad kleidid nagu pikakasvulistele. Väikesele naisele on soodus „pikem“ kleit. Nii-nimetatud stiil-kleitidega väike naine peab olema ettevaatlik. Liig laiad kleidid ei kõlba talle, sest teevad figuuri laiemaks. Uus printsessmood, mis osutab keha jooni, on muidugi individuaalne. Et lühike kleit saab varsti ebamoodsaks, seda mina ei usu. Spordiks, tööks ja tänaval on „rõivalühisus“ praktiline. Kuid uue moesäädusega ei tarvitse murda pääd neil naisil, kelle jalad ei paku just esteetilist pilti. Neile on antud nüüd uue moega võimalus arendada kleidi pikkust nii: pikk, pikem, veel pikem . . .

Meesmoest.

Adolph Menjou'ilt.

Arkeoloogia kui ka teiste teaduste professorid vaatavad pilkavalt neile, kes kannavad hoolt, et olla riidetatud korrektselt. Arkeoloogiaprofessoritel — iseäranis kui nad lähenevad seitsmekümnendale aastale — on õigus moesäädusi mitte tunnustada. Nooremad meesrahvad aga, kellel pole tarvis lahendada raskekaalulisi probleeme, on kohustatud enam-vähem pidama kinni moesäädustest.

Muidugi pole see kuritegu, kui astuda üle neist, kuid ka mingil tingimusel teenus. Ükski rahu-kohtunik ei mõista Teid vangki, kui kannate valget kaelasidet smokingi juures. Kui olete eksinud moesääduse vastu, siis ähvardab Teid vaid üks hädaoht — sattuda kaaskodanikkude naeru alla — ning see on Teie eraasi. Muuseum, kanda musta kaelasidet smokingi juures — on moesäädus. Kuid on ka asju, mida ükski säädus ei kirjuta ette, kuid mis siiski annavad tunnistuse sellest, kas Teil on või puudub maifse.

Kui Te tunnete end „nooblina“, kui taskurätt paistub võimalikult rohkem välja, siis ma ei taha purustada Teie illusiooni ning jääge selleks milliseks tunnete end. Siiski peaksin ütleva Teile, et taskurätt peaks olema vaid tähelepanematu lisand üliloknalle; ta ei tohi tõmmata aga tähelepanu endale kas oma suuruse või värviga. Kooskõla kaelasideme ja taskuräti vahel võib soovitada vaid suvedlikonna juures. Valge taskurätti võite kanda julgesti alati, eredaist oleks parem loobuda kui jumaldada neid.

Teie leiate halli torukübara elegantse olevat! Ka mina pooldan seda, kuid ärge kandke teda kunagi tänavail — ainult võiduajamistel — see oleks parem Teile kui ka torukübarale.

Õlgkübar cutaway'le ei ole sobiv, samuti ka mitte kirju päevasärk. Kui soovite aga siiski kanda õlgkübarat, olles sääljuures korrektsed, siis kandke smokingi juures panama. Üht aga ärge unustage, et ilmuda smokingis five-o'clockile on ebaviisakas, sest smoking on vaid õhtutele loodud. Ärge ilmuge ka tantsule spordiülikonnas, sest see ei meeldi kindlasti mitte Teie daamidele.

Kui Teil juhtub olevat vähe aega moodide uurimiseks, siis küsige oma abikaasalt või südamedaamilt selleks nõu. 90% kõigist häsiriidetatust meestest talitab tavaliselt oma abikaasade või daamide maifse järele, ning see on mõistlik, sest naisterahvad päämiselt tunnevad meesmoode paremini kui need, kes ise kannavad neid.

Tants.

Tontlikult luurasid majade piirjooned õisil tänavail. Saladuslik vaikus hiilis tänavakividel.

Sünge maja võõruses sosistas kaks olevust.

Möödusid veel kaks, käed ümber niude ja rindade. Nad tulid tantsupeolt.

Sääl üürgas muusika. Trumm põrises kui äikesevanker. Saksofon lallitas, tormas helirédelil alla ja üles. Auravad kehad toimisid tükitööd, muljusid, tallasid. Nagu kokkukasvand keerlesid nad tõsiste nägudega.

Võimatu laiahuuleline punasekämblaline naine vaarutas tedretähist kahvatut piitsavarretaolist poisijõmpsi. Endine kinodirektor Oskar kõnetas nõõpnalialist neljateistkümneaastast kinohaiget. Vahepeval kerkis nähtavale mõni nägu, mõni keha, mis riivasid südant oma metsiku iluga, liigutustega. Nägudel armastuspuna ja higi. Pale surutud palgele, keha – kehale.

Muusika vaikus.

Daamid ja kavaleerid äigavad märgade ninarättidega õhetavaid nägusid, nad puhkavad toolidel, et alata jälle.

Jälle põimusid paarid. Veel kirglikumalt, nõudvamalt.

Otsiva ilmega astus saali daamide lemmik. Ta pilk peatus kirsisilmilisel tüdrukul, kes tantsis naerdes kõvakondilise poksimeistriga. See püüdis suudelda teda kaelale. Ent narrides tüdruk keerutas pead.

Sale ja hõljuv, tuline ja õitsev oli see tüdruk. Must, lühikene siidkleit kattis painduvat keha, jättes helkiv-valge rinna ja kuklataguse vabaks. Ta silmis hõõgus magususe, raskemeelsuse, anduvuse ja metsikuse segu nagu Chopin'i muusika.

Tantsu lõppedes uhkena tüdruk sammus kuningannana toolide poole. Sääl ta kuulis seljatagant: „Aino!”

Alul nagu ehmus, kuid toibus ta silmapilk: „Tantsi minuga!” ütles ta. Ta hääli oli kui kellahelin, ta huuled kui verevad õied. Ta tõmbas noormehe endale: „Tantsi minuga!” Ja juba lebaski noormehe käsi tüdruku taljel. Noormees tundis midagi vooguvat, tormavat, põletavat. Tüdruku veri suudles noormehe verd.

– Nad lakkasid tantsimast. — Välja siit!

Käed ümber niude ja rindade, nad astusid tänavale. Nad möödusid süngest majast, kus sosistas võõruses kaks olevust.

Pehmena vaibana näis must-sinine taevas.

„Aino, loobu sellest poksijast; ma tapan muidu tema ja — Sinu!”

„Ja minu? Mis olen teind Sulle?”

„Aino . . .“

Kes tahab olla praegusel ajal moodne, peab tantsima ka moodsalt. Parimat õpetust võite saada diplomeeritud tantsuõpetaja

Vene 20 **H. KÜTTIM'I** Tel. 28-96
juures.

Ta hingepõhja tungis kirjeldamatu piin. „Aino!“ ütles, ei pigem oigas ta. See pani värisema tüdruku; ta seisatas ja muljus väriseva keha noormehe rinnale. Verevad huuled avanesid puhkend õitena. Noormees kiindus tema huultesse . . .

Nad saabusid pargini. Kõrge rohi lõhnas. Mõlemad lebasid rohus. Üks puuleht langes Aino sülle. Aralt kutsus õõbik.

Noormees hoidis Aino pääd rinnal. Ta käsi libises üle tüdruku keha.

Värisevate sõrmedega ta avas rindadelt kleidi. Sale, õitsev keha pöördus ning taandus ehmudes. Siis tõmbasid alul nõrgasti kaitsevad käed noormehe lähemale. Hõõguvad huuled otsisid janunedes teisi huuli . . .

Tähtede helkiv vannik õitsis ülal, kõrgel.

Puhmases vidistas uneta unistaja lind.

Aino magas. Kergetest, rahulikkudest, hingetõmmetest kerkis rind.

Vaikselt ja tõsiselt noormees vaatles armastuskahvatusse näkku. . . **B. Bekus.**

VERA REYNOLDS

Kallihinnalises talvemantlis, mis on võõrtides kahest erilisest karusnahasordist.

Rütmika ja tants filmis.

Kirjutanud Bebe Daniels.

Kas ma pooldan sportimist? Aga muidugi. Pole vist sellist sporti, mida ma ei harrasta. Olen hää ujaja, kirglik tennismängija, mängin golfi, kuid autosport on minu armsamaid, mida võib oletada sellest, et läbiastikku igal nädalal karistatakse mind liig kiire sõidu pärast. Praegu oleks unustanud kõige tähtsama: rütmika ja tantsu. Rütmika ja plastilised harjutused nõuavad mult igapäev süstemaatilisel kaks tundi.

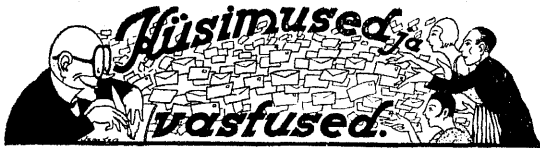
Ma pean sportlikku osavust ja harjutusi filminäitlejale tähtsamateks eeldusteks. Et ma armastan sporti, on minu eraasi; ma peaksin aga, kui see oleks ka ümberpöörduv, ikkagi sportima, sest see on eriala tarvidusi. Iga uus osa toob endaga kaasa uusi sportlikke ülesandeid. Ja sport, päämiselt esteetiline sport nagu seda on rütmika ja tants, on abinõu, mis tõttu suudame välisesa oma keha, saavutada liigutusi otsekoheusest ja iseenesemõistetavust, mida nõutakse kõikjal filminäitlejailt. Iga filmidebüütant, kes seisab esimest korda aparraadi ees, on konstateerinud hirmuga, et ta unustand järsku nõgu kõik, mis ta uskus mõistvat lapsest saadik: nimelt kõndimise, istumise, liikumise. Nii siis, kui on olemas muud eeldused, ärge unustage, et süstemaatiliste rütmiliste ja plastiliste harjutuste kaudu võidate 90%⁰. Mis ütlen moodsatest tantsudest? — Hm! — Järelikult neid harrastab iga kultuurinimene . . .

Ivan Petrovitš'iga on valmistusel film „Nartsiss“ Cary Brachvogel'i romaani järele.

Dita Parlo kutsuti kohe Ameerika, nii pea kui oli nähtud teda esikord filmis „Koduigatsus“.

Itaalias on keeldud kõikide välismaa filmide demonstreerimine, kus sisaldub sõjasiseene.

Ergutustasulise ringkõsimuse (avaldatud „Film ja elu“ Nr. 1.) tulemused toome järgmises numbris.

Proua A. M. — Tallinnas. Te küsite, miks ei ole rohkem niisuguseid filme kui „Kuningate kuningas“, „Kasaka armastus“, „Moulin Rouge“. See on olnud kontorites, kes peavad ostma suur-filmide kõrval ka hulga keskpäraseid. Kuhu peavad siis need jääma? — Ikka üüratakse välja kinodele.

Lucia. — Tartus. Lily Damita on praegu Ameerikas. Te võite kirjutada talle: United Artists Studio, Hollywood, U. S. A.

Vinka. — Kilsist. 1) Jah, Ramon Novarro on „peen härra“ nagu Teiegi arvate ja saadab Teile kindlasti oma foto, kui kirjutate temale ilusa kirja: Metro-Studio, Hollywood, U. S. A. 2) Paul Richter elab: Berlin W., Tauentzienstr. 10

Rin-tin-tin. — Pärnus. Teie arvustus — „Moulin Rouge“ ja „Mu süda on Jazzband“

kohta on väga õige, kuid ruumi puudusel ei saa trükkida seda. Olga Tshehova elab: Berlin, N.W. 23. Klopstockstr. 20, II. 2) Filmikoolide ja kursuste kohta sise- ja välismaal leiate „Film ja elu“ Nr. 1 ja käesolevas numbris. Lugege need ainult hoolega läbi.

Lidia S. — (Postitempli järele Tallinnast.) Küsimused on liig inliimsed, et võiksite vastata siinkohal. Härra B. Kusbock lubab vastata Teile, kui teatate oma aadressi.

F. K. — Siin. Lahenduse leiaksite küll sõnaraamatu abil, kuid olgu, — „Darsteller“ tähendab — näitleja, kuna „Komparse“ on n. n. statist; näitleja nimi nimetatakse harilikult eeskavadel, plakateil, jne., kuna statisti nimi — ei kunagi. Ka raske on pääseda statistist näitlejaks. Jah, teatavasti oli M. L.—r Saksamaal mõnes filmis statistina.

N. Jershov — Narvas. Kahjuks me ei saa avaldada arvamist, sest ei tunne Teie tööd. Me ei saa ka Teid kui esimest narvalast, kes tegutses sellel alal, „panna esiküljele“ nagu seda tehti „Põhja Kodus.“

Kas soovite filmida?

Film kui elu peegelpilt vajab inimesi. Suur peab olema filmitegelaste tagavara. Aga suur on ka soovijate arv, kuid paljud tulevad puudulikkude eeldustega. Puudused välisuselt, kehalistes võimalustes, erihariduses, annis, on paljude peetumuste põhjusiks. Kuid on ka paljusid, kes omavad silmapaistvaid eeldusi filmile. Kõigile neile tahame olla abiks. Siinkohal toome küsimuskaarte. Igaüks võib võtta osa soovivaldusest pääseda filmi. Käesolev ja järgmised küsimuskaardid (olati uute küsimustega) tuleb löigata välja, täpselt täita ja saata kinnises ümbrikus „Film ja elu“ toimetusse Tallinn, Vene tänav 4. Vastused kaalutellekse erilise kompetense žürii poolt. Žürii poolt kohaseks tunnistatud isikutest tehakse tasuta proovifilme ja sobivate eelduste juures korraldatakse väljavalituile maksuta täienduskursused, mispäele nad pääsevad filmitegelasiks. Soovikorral antakse ka soovitusi sissepääsmiseks suurematesse välismaa filmifirmadesse.

Tingimused.

1. Igal osavõtjal tuleb saata „Film ja elu“ toimetusse kinnises ümbrikus küsimuskaardid vastustega ja fotoga.
2. Juurelisatud fotod ja tunnistuste ära kirjad saadetakse ainult siis tagasi, kui on lisatud juure ümbrik vastava postmargiga.
3. Täidetud küsimuskaardid peavad olema saadetud toimetusele hiljemalt 14 päeva pärast viimase küsimuskaardi ilmumist. (millest aegsasti teatatakse „Film ja elu“ edaspidistes numbrites).
4. Peale täidetud küsimuskaartide, fotode, tunnistuste ära kirjade (kui on olemas tunnistusi) ei tohi olla ümbrikus muid küsimusi või teadaandeid.

5. Kõik osavõtjad alistuvad žürii otsustele. Märkus. Kõnesolev korraldus pole mitte n. n. iludusvõistlus. Osa võivad võtta kõik, ka karak-tertütübid.

Küsimuskaart Nr. 1.

Millised eeldused on Teil näitlemiseks?

Kas omate lavahariduse?

Kas omate filmihariduse?

Kas olete mänginud laval?

Kas olete mänginud filmis?

Nimi

Address

Sellele kaardile tuleb lisada juure tunnistuste ära kirjad (kui need on olemas).

Richard — Narvas. Nende filmide ostmise või üürimise suhtes pöörduge „Royal-Filmi“ poole — Tallinn, Vabadusplats 3-a.

Mínutoishka. — Teie fotod on tõesti hääd. Usume, et sobite filmi, kui Teil on olemas vastav and. Proovitulesvõtteid võib teha. Kui saab, astuge sisse. —

F. C. — Riiga. Võite kirjutada „Film ja elu“ toimetusele pääle eestikeele ka saksa-, vene-, prantsuse-, inglise-, rootsi-, taani-, soome- ja ka lätikeeles. Saatke alguses prooviks lühem kirjatükk.

A. E. — 54. Olaf Fjord'ile võite kirjutada saksakeeles; Berlin-W. 15, Xantener Str. 18. Gösta Ekman esines viimati Tallinnas „Kuldse klounis.“ Henny Porten elab: Berlin-Dahlem. Parkstr. Nr. 76.

Mustad silmad. — **Valk.** Soovitame vauda ja võrrelda filme „President“ ja „Salajane kuller“ I. Mosshiniga. H. B. Warner mängib esmakordselt Kristuse osa „Kuningate kuningas“ Kui soovite, et kirjutame Teile kirjaliku vastuse, siis tuleb ikkagi vastuseks juure lisada postmark.

M. N. — Võrus. Egas me või parata. Pöörake kultuurkapitali valitsuse poole.

Millest olete huvitatud? Kirjutage: Tallinn, Vene tän. 4. Toimetus vastab.

Emil Jannings „Paramount“-filmis „Tema viimne käsklus“.

Iga järgmine „Film ja elu“ on eelmisest huvitavam. Kinosõbrad, koondugem! Hääd 1928. a. lõppu ja uue 1929. a. helgeimat algust! Toimetus.

A/s „Royal-Film“

TALLINN, Vabadusplats 3-a.

Telefon 14-15 ja 34-87.

Jaanuarikuus meie laseme välja järgmised filmid:

- 1) **„PAT JA PATASHON – FILMIKANGELASED“**
Pat ja Patashoni juubelifilm.
- 2) **„FORT RUMSONI KANGELANE“** — Kütkestav film Jackie Cooganiga.
- 3) **„ALLAHI AED“** — Eksootiline dr. Ivan Petrovitshiga.
- 4) **„UNGARI RAPSOODIA“** — „Ufa“ suurfilm. Villi Fritsch ja Lil Dagoveriga.
- 5) **„TEMA TUGEVAIM SÕJARIIST“** — Harry Pieliga.
- 6) **„KURADI-SAARE VANG“** — George Suttoni romaani „Teotatu“ järele. Milton Sillsiga pääosas.
- 7) **„REVÜÜ KUNINGANNA“** — Grandioosne Pariisi revüüetendus Josefina Bakeri kaastegevusel.
- 8) **„ARMASTUSE TURG“** — Billie Dove'iga.
- 9) **„STAPP PÕLEB“** — Tim Mc Coy'ga.
- 10) **„APPI!.. PÕLEME“!!** — Haruldane farss Flecki ja Flacki kaastegevusel.
- 11) **„STELLA DALLASI OHVER“** — Roland Kolman ja Belle Bennett'iga.
- 12) **„EKSPEDITSIOON PERSIASSE“** — Grandioosne kultuurfilm.
- 13) **„MINU LAPSUKE PARIISIST“** — Harry Liedtkega.

Peale selle palju teisi maailma vabrikute, nagu: „Ufa“, „United Artists“, „Universal“, „First National“ ja „Metro-Goldwyn-Mayer“ tooteid.

Filmirelvus

Huvitavaim filmiasjanduse ajakiri Eestis.

Marie Paudler, Hermann Picha ja Max Maximilian „Provintslinna patukestes“.

№ 2
1928

Kinosõprade parim sõber.

Hind
25 s.